

Br. 13.
za Bosnu i
graničenim
prof. Stjepan
drustvo kao
elju
Radić v. r.
osni i Herce-
njamstvom u
Precca v. r.
A
EBU.
at. Prpić v. r.
gi pristaše iz
jemo prospect
banke" to u
ne izvadke —
Dalmacije za
neka se obrati
anku" u Splitu
anku", podruž-
anoga u Šibe-

Miho Jerinić.
ALA
SIN

BENIK —
„Sufida“ za
og gnoja.

le.
obr. elegantnih
(poplatom) uz
znakom broja i
LN, Vukovar
(Sriem)

BENIK
za boje, gumenih
Cala. — Čikera.
lječničkom pro-
pravci.

HRVATSKI SAMOBRAN

Izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca.
Predplata godišnja K 192.— (D 48.—).
polugodišnja K 104.— (D 26.—).
Predplata za inostranstvo 2 dolara godišnje.
Oglaši po cieniku. — Rukopisi se ne vraćaju.
Poštanski čekovni račun br. 38.004. — Zagreb.
Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara Šibenik.

GRADSKA BIBLIOTEKA

JURAJ ŠIZGORIĆ

SIBLIN

Poštarska plaćena u gotovu

NAUČNI ODSEK

Pojedini broj K 8.—

NEODVISNO GLASILO ZA JAVNU KRIKU, RAVNOPRAVNOST I SPORAZUM.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

God. I.

ŠIBENIK, 5. RUJNA 1922.

Br. 10.

Poruka Hrvatima u Južnoj Americi.

Velecjenjenom Gospodinu

Vicku Tadiću Oruro-Bolivia.

Vaše me je cienj. pismo veoma obradovalo i bio sam odlučio, da ga u cijelini donesem u listu, kad tamo čitah ga ovih dana u »Jugosl. Državi«. Sa svim je bilo na mjestu, da ste Vi ovo pitanje pretresli u tamošnjoj novini, pa tim našim ljudima dali prigodu da sašlušaju oba zvona.

Po mome mnjenju velika je grehota, da mi Hrvati nemamo danas i u Južnoj Americi jedan čisto hrvatski list, koji bi našem narodu otvarao oči. Da ga imamo, ne bi se Hrvati u Južnoj Americi bili obručili, kada su onako bezglavo slavili dolazak štor Iva de Grisogana, o o o o o u domovini, kojemu je Beogradska kamarila stvorila jednu sinekuru nakon što ga narod nije htio i nije mogao da bira za narodnog poslanika, a koji se je u privremenu skupštinu uvukao bio furtimaški.

Većega rugla i sramote niesam upamlio kroz ovo trideset godina moga malenog rada na polju posvećivanja hrvatskog naroda, nego li doček Iva de Grisogano u Južnoj Americi, toga itd. ulizice, itd.

Da mi Hrvati imademo u Južnoj Americi naš hrvatski list, ovaj bi bez dvojbe narodu bio prikazao viteška djela Iva de Grisogana i narod se hrvatski ne bi bio ovako obručio.

Molim Vas, poručite onomu gospodinu, koji je u »Jug. Državi« napisao onaj prodgovor Vašem i momu pismu, da je Miho Jerinić jedan jedini put u svom životu šarao u politici i da je to bilo onda, kada je u zanosu za bratskom sloganom sa Srbima pjevao male stihove znate komu? i srbskoj vojsći, koje će te nači otiskane u broju 2 ovoga lista.

Isto mu poručite da mi, u domovini imademo dužnost i sveto pravo našemu hrvatskom bratu radniku, seljaku i trgovcu u stranom svetu istinu pričati (ono dalje treba izostaviti) ...

Prelazeći na Vaš cienj. odgovor, mogu Vam iskreno reći, da je sve ono što Vi razlažete bio i cilj malda ne od 90% Hrvata u domovini za vrieme svjetskog rata. U tomu

se je smislu izjavio Hrvatski Sabor nakon sloma. U tomu su smislu članovi Hrvatskog Narodnog Vieća, govorili Kralju Petru. U tomu je smislu Kralj Petar odgovorio članovima Narodnog Vieća preko usta svoga sina Regenta Aleksandra i svi smo onda god. 1918 na 1 prosinca bili sretni i presetni, da smo doživili dan slobode.

Medutim do dana moga Vama upravljenog pisma mi smo Hrvati u našoj »oslobodjenoj« državi doživili sve pretivno. (Ono dalje treba izostaviti, a Vi stampajte u tamošnjim novinama).

Kada pročitate zadnji govor dra. Ante Trumbića u Narodnoj Skupštini Vi će te se uvjeriti. Ta dr. Trumbić nije nikakav zagrizanac! Ali i on ja za slavosrbe jedna ništica od onog časa, od kada je javno doviknuo Beogradu u sred Beograda: da će biti brat — a ne rob!

Kroz ovo zadnje razdoblje nastala je medju Hrvatima cijelog sveta, osim Vas u Južnoj Americi, metamorfoza. Oni se svi iz bivših Jugoslavena vraćaju svomu hrvatstvu i odlučni su da brane svoje od beogradskih građeljivaca.

Nije istina, da bih ja bio Vam pisao, da Vi tamo ne radite ništa. Vi radite kao pčelice, ali ne šaljite Vaše prištredje nikomu u Beograd, jer mi amo dvojimo u sve i nevjerojemo nikomu iz Beograda ništa. Ako Vi ipak hoćete pomagati naše ljude u inostranstvu, to stupite u dodir sa Hrvatima iz zatrobljene Istre prof. Vjekoslavom Spinčićem Zagreb, kaptol ili sa drom. Matkom Laginja, Zagreb, Mesnička 14 i za njih možete biti sigurni, da će poslati im novce tačno porazdiljeti izmedju onih kojima pomoći treba.

U pitanju današnje politike Hrvata u Južnoj Americi treba da nastane promjena i da se svi Hrvati pridruže borbi Hrvatskog Bloka.

Svaka druga politika Hrvata iz Južne Amerike bila bi na uštrb hrvatskog naroda u Domovini. Bratski i republikanski pozdrav Vaš Miho Jerinić.

T. S. — Za bolje Vaše ravnanje i ravanjanje svih Hrvata u Južnoj Americi, treba da imate uviek na umu ove nepobitne činjenice: (koje jaynost ne smije znati)! Jedini Hrvatski Blok se bori zato, da se ovo abnormalno stanje ukine i da uz srbski narod bude sretan i hrvatski narod.

Falsifikati.

U mjestnom »Demokratu« još pod odgovornim urednikom batinašom drom. Čedomilom Medini, i u mjestnoj »Soči« organu šibenskih fašista stoji natiskano je da naš urednik Miho Jerinić u Beču izdavao »Südslavische Rundschau«. Mi se ne čudimo znanju naših novinarskih kolega, ali nemožemo dozvoliti da oni na ovaj način falsificiraju nedavnu poviest. Ovu novinu izdavao je u Beču bivši beogradski ministar, demokratski batinaš dr. Albert Kramer, kojemu je inžinir Tavčar na jednoj skupštini javno predbacio u lice, da je kao javni ministar dozvolio nacionalizaciju velike tvornice papira u Uevču uz uvjet, da dobije 3000 dionica za tiskaru i za prijatelje.

Ako jugofašisti i demokrati u Šibeniku na ovi način falsificiraju poviest, koju se dade kontrolirati što ima narod držati do onog njihovog pisanja, koje se ne dade kontrolirati. Njima je glavno, da varaju naš hrvatski narod pa makar i sa činjenicama, koje su falsificirane. Ali hrvatski republikanci u Dalmaciju ne vjeruju jugofašistima i demokratima koji ni kad istinu pišu a nekmoli kad pišu neistinu. Glavno je da smo ih utvrdili kao falsifikatore!

Gospoda, koja primaju list, a još niesu podmirili predplatu, molite se, da nam istu podmire.
Uprava.

Mijo Mihanović i Paško Baburizza na krovom putu.

Iz Južne Amerike poslaše u Evropi gg. da Mijo Mihanović i Paško Baburizza, dva odlična Hrvata, nakon dolaska u Buenos Aires beogradskog agenta i bivšeg austrijskog ulaka Iva de Grisogono, brzojav, u kojem osudjuju borbu hrvatskog naroda za njegovu slobodu i nezavisnost od Beograda. Stari naši gospari Mijo Mihanović i Paško Baburizza ovim su brzojavom nasjeli izrodima hrvatskog naroda a sadašnjim beogradskim agitatorima i plaćenicima u Južnoj Americi. Kako je ovi broj posvećen Hrvatima iz Južne Amerike, koji u njihovim prekomorskim slavosrbskim novinama ne čitaju drugoga doli otrov protiv Hrvata, to donašamo ovdje govor dr. Mate Drinkovića izrečen u Vukovaru pri otvoru „Hrvatskog Doma“, neka se iz njega Hrvati u Južnoj Americi uvjere, da se nalaze na krovom putu i da je njihova današnja politika odobravanja protuhrvatskog rada u Beogradu, i velika pogibelj za hrvatski narod u obče a ponadasve u užoj domovini i neka prama idejama izrečenim u ovom govoru upriliće njihov rad u buduće po cijeloj Južnoj Americi a neka odabace od sebe slavosrbsku mantiju i neka opet budu Hrvati i to samo Hrvati, žele li svomu uarodu dobro.

„Mi smo došli na hrvatsku slavu u ovaj kraj, gdje se u staro doba zaratio Hrvat s Bugarinom, da obrani potlačenog Srbina. I Hrvat je nadjačao Bugarina i obranio brata Srbinu. Cela naša poviest svjedoči da mi Hrvati nikada nesmo zavojevali ni protiv Slovenaca. Vi ste braća na slavnom tlu naše prošlosti i sadasnosti, gdje se sliva onaj narod, koji se zove hrvatski sa onim, koji se zove srbski. I ja razumjem poteškoće u vašem radu i vaš samoprijevor. Vi ste dokazali, da svako djelo stečeno radom i prosvjetom hoćete da čuvate. Ovaj dom, koji ste danas posvetili, ovo je u istinu političko djelo prvoga reda. (Tako je!) Dokazujete da ne ustupate ni pred nim.“

Naši prošli velikani kao Strossmayer, naši pjesnici i političari kao Ante Starčević slavili su ujedinjenje celog našeg naroda od Njemačke do Mađedonije. U Zagrebu se koči Jugoslavenska akademija, podignuta od Hrvata. U Zagrebu je nikla misao zajedništva sa Srbinima, Slovincima i Bugarima. I ova misao vodila je naši starije političare zadnjih 60 godina, a navlastito je izbila za sloma Austro-Ugarske.

Mi smo samo u ime bratstva izglasali, da smo pripravni sa Srbijom i Crnom Gorom sačiniti državnu zajednicu uz uvjet, da zajednička država mora biti tako uredjena, da ni Srbin ni Slovenac ni Hrvat ne može jedan drugoga nadglasati, i jer smo mi tako mislili, nastojali smo da se stvari država u granicama međunarodom priznatim takova, koja će počivati na poštenju, iskrenosti i povjerenju. Današnje uredjenje ove države počiva na sili i nepoštenju. I zato mi Hrvati izjavili smo da ne priznajemo vidovdanski ustav. Mi ga ne priznajemo ni zakonitom ni obvezatnim.

Pitaju oni, koji zastupaju vladu srbsku u čemu bismo mi koncedirali, te nam poručuju: Nek dodju u parlament! — Ova država, dočito narodi u njoj ne će se nikada složiti, ako Srbi budu govorili, da su nas oslobođili, pobjedili da su oni gospodari i t. d. Ne radi se da Srbi Hrvatima štogod dadu, nije Hrvat od Srbinu ništa primio niti što traži. Jedino ne dozvoljavamo, da se od nas preko naše volje išta uzimle. (Odobravanje). Ako oni ljubomorno čuvaju svoje, to isto imaju pravo činiti i Hrvati. Mi smo se voljni sporazumjeti, što će mo zajednički istupiti slobodnom voljom,

a ne silom. To je ključ političkog pitanja Srba i Hrvata.

Hrvatsko pitanje u pogledu Beograda ne postoji, postoji samo srbsko pitanje. — Hrvati od davnine imaju svoju državu. Oni stoje na stanovištu od 29. listopada 1918., da svoje poslove mogu sami urediti sporazumno. — Ovako se ne smije dalje. Oni treba da znadu, da se ova državna zajednica može urediti samo po sporazumu.

Spramni smo i odlučili smo, da budemo zastupnici Hrvatske, Bosne, Mađedonije i Vojvodine. I ovoj odluci devet miljuna ljudi protiv tri miljuna ne može se nitko pametan i napredan suprostaviti. Ovo pitanje mora biti riješeno, kako mi hoćemo, u ime rada, u ime čovječnosti, u ime prošlosti ove zemlje u međunarodno priznatim granicama. (Odobravanje). — Ovako sam govorio u t. z. ustavnom odboru, u t. z. konstituanti, a govorio sam i pred nosiocem krune i pred predstavnikom današnje vlade u Beogradu, kad nam je rečeno, da oni vidovdanski ustav hoće da provedu. Rekao sam im, da oni u Beogradu neće dočekati, da će se Hrvati njima pokloniti.

Ovo, kako je danas, ovo je prokletstvo anarhija i хаос i svaki dan se vidi sve više, da tako jest, a tako će i biti sve gore, dok god oni budu mislili, da će silom žandara i bajueta upokoriti 12 miljuna ljudi. Varaju se.

I najveći učitelj drž. Machiavelli učio je, da je najjača i najustrajnija ona država i ona vlast, koja se temelji na volji i ljubavi puka. Sve što je protiv volje naroda, ludo je i silovo.

Mi Hrvati politički danas sabrani u Hrvatskom Bloku poručujemo, da smo složni, da je cieli narod uz nas, da je s Hrvatima složna Mađedonija, Crna Gora, Herceg-Bosna i Vojvodina. (Burno klicane i odobravanje). Nema te sile u ovoj državi da nas nadvlada i ras-

tepe (poklici), niti će Hrvati ikoga prosliti za išta. Mi očekujemo od vladara i od jedne pametne vlade, da dodju moliti hrvatski narod, moliti nek dodju, jer smo mi silni. (Tako je! Živio!) Moliti nas moraju.

Ovakovu državu, kakova jest, mi ne ćemo. Mi hoćemo državu u ovim granicama, ali uredjenu po želji Hrvata, Crnogoraca i Mađedonaca.

Mi borbe još nesmo razvili, kakova možemo, jer nam još ne treba, ali postići ćemo što hoćemo. O tome nema dvojbe, i nijedan Hrvat treba da se boji. Naša pravedna pobjeda ne zavisi od Beograda ni od stranog sveta, nego od samog hrvatskog naroda. (Tako je!)

Ovakav rad, braćo Vukovarci kakav vi izvodite, ne mogu poručiti ni špijuni ni žandari ni vojska, jer se temelji na svjeti narodnoj, na ljubavi i poštenju.

Kažu, da ne znamo što hoćemo. Hrvatski narod hoće ono što je zaključio hrvatski sabor 29. listopada 1918. Način provedbe stoji u srdecima naših i umu. Od pomoći biti će svi, koji su potlačeni u ovoj državi a to je većina. I ako Beograd ne dođe do pameti, može biti kasno, da se mi sa njima uobiće ne ćemo pogadjati.

Vi, koji ste digli ovaj hram kao otok opkoljen od t. z. Srba, ne smijete dozvoliti, da vam od vlade plaćeni ljudi smetaju. Mi ih se ne bojimo, jer ono što nas u našem radu vodi nije mržnja, niti prezir, mi nećemo uništavanja srpskog naroda, ali ne damo da u naše itko dira. Tako smo mi mislili uvek, pa i god. 1918. sve do danas. Mi svog samoubojstva ne ćemo. Mi hoćemo svojom borbom oslobođiti i Srbe od tiranstva nekolicine ljudi, koji možebit niesu ni Srbi.“

Je li član „Matrice Hrvatske“, „Hrvatskog Radiše“, „Gajveta“, „Napredka“, „Hrvatskog sokolskog društva“ i „Hrv. Nar. Omladine“?

Prisilno posobljivanje Hrvata.

Ono u što naša braća u Južnoj Americi, a uza njih mnogi zanešenjaci u samoj Domovini nevjeruju jest fakat, da je današnji protuhrvatski režim u Beogradu poduzeo sve moguće korake, da uništi hrvatski narod. Mi ćemo iznjeti ovaj službeni spis, koji govori više nego sva naša kritika.

U svoje vrijeme jedan Hrvat iz Italije pripalog područja, zatražio je putem občine državljanstvo u kraljevini SHS, kamo ga je javni čin uz idealno rodoljublje doveo, i u tu svrhu podnio je molbu Ministarstvu Unutrašnjih Djela u Beogradu sa odnosnim ispravama. Jedna od ovih imala je da svjedoči o moliteljevu materinjem jeziku i njegovom narodnom porieklu. Priloženo dakle svjedočanstvo glasilo je da je materinji jezik dotičnika hrvatski a sâm da je po porieklu i osjećanju Hrvat. Referent je u ministarstvu evo izraze »hrvatski« i »Hrvat« podcrtao modrom olovkom. Dotle nikakova zla.

Nego što se dogodilo? Konačno je stiglo moljeno rješenje, koje evo u cijelini, da se svatko divi poštenju, ravnopravnosti i dalekovidnosti naših tobož državnika.

»Ministarstvo Unutrašnjih Dela
Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
U Br. 8708.

Beograd, 28 Marta 1922 god.
N. N. . . . iz obratio se
molbom od da u smislu § 11

Uredbe o sticanju i gubitku državljanstva putem občine i molbe, želi postati državljanin kraljevine SHS. i da u isto vreme zadobije zavičajno pravo u Uz molbu je priložio i sva potrebna dokumenta i dokaze:

Da je do sada bio zavičajan u da je rodjen u . . . , da je neoženjen, da je moralnog i političkog vladanja dobrog, da mu je srpski materinji jezik, i da zaišta tim jezikom vlada; da je po poreklu i jeziku Srbin. (Podrtano podvukli mi).

Pošto je molilac ispunio sve uslove predviđene §§ 11—13 to usvajajući podneta dokazna srestva, na osnovu § 14 pomenute uredbe.

Rešavam

da je N. N. . . . prema članu 80 San-Žermenskom agovoru o miru optivao za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca i da je državljanin Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca sa

i da prema §. 16 stekao zavičajno pravo u opštini

Ovo rešenje ne podleži taksi po § 34 pomenute uredbe.

Pomoćnik
Ministarstva Unutrašnjih Dela.
(potpis nečitljiv).

Suvišno je isticati da pečat ministarsva nema do isključivo cirilskog nadpisa.

Naravski, Hrvat rodoljub, povredjen u svojim osjećajima, prosvjedovao je proti ovom gaženju hrvatskog imena i učinilom posrbljivanju te povratio rješenje na ispravak.

Nije pak to osumljeni slučaj ovog ministarstva, nego koliko smo mogli na svoje oči uvjeriti se, to se kod njega zbiva redovito.

Ali svaki pošteni Hrvat, učinit će u takovom slučaju što je učino ovaj sviesni rodoljub, ne da zazire od srbskog imena i srpskog jezika, nego da dok tajde poštaje svojim se, hrvatskim dići.

Demokratska lupeština u Drnišu.

Kada strani čovjek dodje u Drniš, maleno varoš na pruzi Split—Knin i zadje u občinsku zgradu, nasmiše se kada sazna da je občini zaposleno 24 činovnika, koji narodu ove općine kradu godišnje u glavu K 919:200 ne uračunavaš amo trošak za kočije, izdvorbu, rasvjetu, grijanje te izvanredne dnevnicne demokratskih ugnjetača drniške krajine. Kako u drniškoj krajini cito narod pristaje u hrvatsku seljačku republikansku stranku, to su splitski i beogradski demokrati postarali da ovom narodu nametnu taj ogromni danjak i suvišni trošak, e da bi ga tako gospodarski upropastili. Pošteni hrvatski republikanci u drniškoj krajini uzalud su do sada ustajali protiv ove demokratske lupeštine i razsipnosti narodnih suza.

Mjesto željnog ograničenja, mi dnevno doživljujemo množenje raznih zala! Nakon kapitulacije Kulušićeve uprave na občini došao je kao občinski Upravitelj veleposjednik Vj. Nakić čovjek dobar, miran i pošteni. Ali on je zato jedva 2 mjeseca ostao na upravi občine, kad ga sa prostim denuncijama kao "srbožder" ocrniše i odustiše. Mjesto, da je Nakić, zamjenuo jedan pošten, energičan, nepristran, neosvetljiv i sposoban čovjek, to na svačije čudo zamjenu ga čovjeg bez i najmanje intelektualne i umne sposobnosti, da pače jedan dotepanac kod pok. Skelina kao gojitelj peradi i dučanski pomoćnik. Zatim je naslijedio po ženi jednu urođenu trgovinu sa ovećim posjedom, što je sve kroz par godina radi njegove obće nesposobnosti svršilo na bubanj. Nakon toga proti svih zakonskim propisima imenovaše ga pokrajinskim nadcestarom i za vrieme rata upraviteljem zaplijenjenim veleizdajnički posjeda „Difnica i Bruglia“ koja, da je potrajal još malo svršile kao i ona njegova, zašto se danas nahodi pod nekom vrstom stjecaja i obtužjom radi zlouporabe.

Zato njegovim imenovanjem občinskim upviteljem i baš u času kad občina raspolaže sa masnim porezima rudokopa Siverića, Velušića i Trbounja, te vagonima kukuruza za gladno i siromašno pučanstvo, mora se doveсти u svezi ssa imenovanjem ill. naručenjem zloglasnog Radovanija god. 1915 za upravitelja općinske aprovizacije, koji je bio sredstvo u rukam mjesnog „Nepotizma“, kao što će još više biti ova sadašnja i sveopća neznalica. Radovanjeva družba prouzročila je na stotine smrtnih žrtava gladi i osvetnim šiljanjem na frontu svakog koji bi na njegove tiranije samo Zub objelio. Ista ona družba i danas je na solidnom okupu, samo pod novim plastirom „patriotizma“ i novoimenovanog obć. Upravitelja, koji se mirnim a samo molo nepočudnim gradjanima prijeti „poslet ū te u Macedoniju“.

Nakon oslobođenja občinsko činovništvo

sastojalo se je iz 9 namještenika i činilo 4-5000 posl. brojeva godišnje, dočim danas skoro za iste poslove imade 24 namještenika sa preko 80'000 kruna mjesечно, tako da sve ogromne poreze 25'000 općinara proguna taj suvišni unutrašnji aparat občine — a za najprečije nužde onih koji te poreze uz osobite žrtve dopinašaju — nepreostaje niti prebijena para. O kakvim javnim radjama ili popravcima u ovoj afričkoj Krajini nema ni govora.

Ovdje imenik demokratskih gulikoža u Drnišu:

1. Općinski upravitelj R. Ljubić sa mjesечно Kr. 4800.—
2. Općinski tajnik J. Regner (6 članova obitelji) mjesечно Kr. 6000.—
3. Občinski blagajnik A. Novaković (3 člana) mjesечно Kr. 4000.—
4. Občinski tehnik I. A. Viličić (8 člana) mjesечно Kr. 5000.—
5. Občinski upravitelj pisarne J. Krelja (3 člana) mjesечно Kr. 3400.—
6. Občinski šumar A. Škovrlj (1 član) mjesечно Kr. 3000.—
7. Občinski kancelist V. Jusić (7 člana) mjesечно Kr. 4000.—
8. Občinski kancelist M. Opara (sam) mjesечно Kr. 3600.—
9. Občinski oficijant M. Colombo (2 člana) mjesечно Kr. 3400.—
10. Občinski nadcestar P. Škarici (2 člana) mjesечно Kr. 2800.—
11. Občinskom pisaru I. Zenicu (1 član) mjesечно Kr. 3200.—

Glad kod ratne mornarice.

Mi smo u Šibeniku prošle zime imali prigode gledati vlastitim očima, kako idu odjevena naša momčad ratne mornarice i zgadjeni nad postupkom ratnog ministra sa našom braćom, kojima su zubi cvokotali od zime napisamo nekoliko opazaka.

Nije prošlo mnogo dana i momčad je dobila odijela. Žnak, da je pisanje ipak pomoglo. I danas uzimljemo pero u ruke u istoj namjeri. Nama je poznato da momčad ratne mornarice u Tivtu skapava od glada. Ova momčad radi dnevno pod silu jadana sati kao da su marva a za jesti, može se mirne duše reći ne dobiya ništa. Momčad proklinje one koji su ju u Tivtu poslali. Do podne nemaju ništa. U podne praznu juhu, bez riži ili tjestenine, i komadić mesa. Na večer pulsula ali toliko da jedan mladić nemože zasiti glad od objeda. Ministar finacija guli narod za poreze, a momčad ratne mornarice u Tivtu gine malo po malo od glada.

Zagrebački nadbiskup dr. Ante Bauer stavio se je na čelu akcije za gladne u Rusiji, mi bismo mu priporučili da se stavi na čelo jedne akcije i za gladne u Dalmaciji a ponadasve za gladnu momčad ratne mornarice u Tivtu.

Kako se ubijaju invalidi.

Donašamo ovaj dokument Pokrajinske Uprave za Dalmaciju, da naš narod u Južnoj Americi uvidi, kako sadašnji beogradski režim ubija ratne invalide:

Br. 12524/1921 Split, 26. IV. 1922.
Gosp. Radovčić Božo pok. Andrije Kražnje-Zlarin

Na nadpregledbi obdržanoj dne 10. rujna 1921 u Zlarinu bili ste pronadjeni invalidom sa 60% radne nesposobnosti, pa Vam se doznačuje godišnja mirovina u iznosu od Kr. 600.

12. Občinskom pisaru N. Dereta (sam) mjesечно Kr. 2800.—
13. Občinskom pisaru D. Cvjetiću (1 član) mjesечно Kr. 2800.—
14. Občinskoj pisarici M. Kalik (sama) mjesечно Kr. 2600.—
15. Občinskom pisaru J. Cupić (sam) mjesечно Kr. 2400.—
16. Občinskom nadredaru J. Jović (1 član) mjesечно Kr. 3400.—
17. Občinskom redaru J. Reljiću (2 člana) mjesечно Kr. 3000.—
18. Občinskom redaru Injiću (sam) mjesечно Kr. 3000.—
19. Občinskom ovrhovoditelju M. Jerkoviću (6 članova) mjesечно Kr. 2700.—
20. Občinskom liečniku N. Grubišiću (1 član) mjesечно Kr. 5000.—
21. Občinskom nadgledniku vodovoda J. Sinić mjesечно Kr. 3600.—
22. Občinskom pomeniku J. Erstiće (5 člana) mjesечно Kr. 800.—
23. Občinskom pomeniku R. Percim mjesечно Kr. 800.—
24. Občinskom užigaču M. Andriću mjesечно Kr. 500.—

Ukupno Kr. 76'600.—
(Sedamdesetšest hiljadušestotina kruna).

Ovako se na lupeški način krade narodu novac jedino da se demokrati mogu hvaliti da je občina Drniška u njihovim rukama. Ali najveća sramota pada na zemaljsku Upravu u Splitu, koja mirne duše dozvoljava, da se na občini Drniš podržava toliki suvišni broj demokratskih činovnika za uzdržanje kojih se narod guli i davi u občini.

Mirovina Vam teče od 1 lipnja 1921 do daljnje odredbe.

Nadalje, doznačuje Vam se, na temelju Uredbe od 25. marta 1921 br. 8679 član 2, povišeni dodatak na mirovinu počamši od 1. lipnja 1921 do 31. prosinca 1921 i to za lični dodatak K 84— mjesечно, te porodični dodatak od 5 dice od K 160— mjesечно, što iznosi ukupno mjesечно K 224— Porodični dodatak pripada za svaku dijetu po K 32— mjesечно do navršene 16. godine ili ranije obskrbe.

Ukupno dakle, Vaša mirovina sa povišenim dodatcem na skupoču, za vrieme od 6. lipnja 1921. do 31. prosinca 1921 iznosi mjesечно K 274— a od 1. siječnja 1922 pak unaprije, na temelju zakona 28. prosinca 1921 K 258—

Za Pokrajinskog Namjestnika
(Ime nečitljivo).

Gospodine Vicko Tadiću šaljemo Vam sliku Boža Radovčića, da ju vlastitim očima vidite, kako je u ratu u borbi za Jugoslaviju bio od granate u licu nakažen. Granata mu je odnijela cielu vilicu. Čovjek ne može da jede ni kruha ni ništa tvrda, već treba da se hrani samo sa tekućinom. Slavosrbu su mu dodelili mirovinu od 6 litara i pol mlika na mjesec. Za njih u Beogradu imade novaca, a za naše borce Hrvate nemaju ništa. Evo Vam prigode, gdje Vi Hrvati iz Južne Amerike, možete pomoći!

Za proganjene činovnike. Svaki Hrvat je dužan mjesечно dajbudi 10 kruna slati odboru za uzdržavanje proganjениh hrvatskih činovnika sa strane korupcione beogradске vlade. — Novci se uručuju ili bišim članicama „Hrvatska Žena“ ili ravno na dra. Rudolfa Horvat Zagreb, Kačićeva ul. 20.

Nova hrvatska društva. U Djakovu su čelik-Hrvati osnovali „Hrvatsku čitaonicu“. Svi djakovački sećaji, radnici, obrtnici, činovnici i građani, u čijim grudima bije hrvatsko sreću, su se začlanili. Pri otvoru skupštine dr. Ante Cvrčić rekao je ove riječi, koje svaki Hrvat treba da uvieck i na svakom injestu ponavlja: „Mi smo Hrvati i takovi hoćemo da ostanemo dok živimo!“ Predsjednikom je bio jednoglasno izabran koča Mate Sarčević. — U Vukovaru su Hrvatski akademici osnovali društvo „Hrvatska Narodna Omladina“. — U Šibeniku se sastavio promocijelni odbor, koji je vladu podastro na odobrenje pravilnik društva „Hrvatski Klub“.

Diplomatska pljuska.

Dvije izgubljene olive, dojurile i u Krešimirov grad, da, nakon što je njihova zvezda zamrla u Splitu pokusuju ovdje sreću. Šibenski Hrvati, čim su saznali za njihov dolazak, da li su paroli, da im se nema praviti nikakva ulična demonstracija i to uprav s razloga, da se demokratskoj gospodji dade priliku, da nesmetano sakupe sve njihove pristašu u kotaru, te da se uz mogne pribrojiti ta razvukana četa.

I vidjeli smo ih! Po samoj njihovoj statistici 220 na broju. Grehota je, da niesu otiskali cijelu listinu, pa da ju mi onako malo prorečetamo, samo da vidimo, da li se između ono 220 Pribićevih-Krteljevića pristala način koji od onih, koji su nakon sloma vikali: „ovo je moje, toga ti čaćina!“ Da li se nalazi od onih, kojima su hlače pune perja, pak od straha, da se nad njima jedan dan ne izlje narodna žuč, prebjeglo pod okrilje demokratske stranke? Da li se nalazi od onih, kojima ni pod Austrijom hrvatska narodnost nije bila ideal, nego se držahu Beču radi novca, kao što se sada radi novca uhvatiliće Beograda. Da li se nalazi onih, koje bi davno državna vlast morala strpati u tamnicu, a koje se brojti među glavnim agitatorima demokratske stranke? Da li je onih, koji su za vrijeme talijanske okupacije stali u tajnoj talijanskoj službi, a koji možda i danas primaju mastnu platu od talijana i istodobno i od Prebićevičevih ulaka?

Fakat je da je u Šibeniku Prebićević doživo veći fiasco od Splita. Od Šibenskih gradjana dobio je diplomatsku pljusku.

Bili bi nelожni kada bi zabašurili i pozdrav naših seljaka. Kad je Pribićević sa Krsteljom dolazio u autu na ulazu u grad, jedan ih je naš težak pozdravio sa originalnim pozdravom: Živila pečena janjenita!

ODGOVORI UREĐNIŠTVA.

Prijateljima na znanje. — Usljed fašističkog terora list nije mogao do sada izaći. U slijedećem broju po tanje o svemu. Mihal Jerinić.

Iz tehničkih razloga ovaj broj je bio dogotvoren dne 13. rujna.

Najsigurnije sredstvo za uništenje pljesni na grožđu (odium) je „Pomoć“ patentirano pod brojem 360/22.

Cena po litri bez boce i omota K. 80.—

Na jedno jutro dostaju 2 litre „Pomoći“. „POMOĆ“ Proizvodnja sredstva proti pljeni grožđa. Grgurjevac, Hrvatska.

Na upite odgovara se najpripravnije.

— GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK —

Glavno zastupstvo tvornice „Šufida“ za Kraljevinu SHS.

Raspodaje Karbida i umjetnog gnoja.

— Preporuča se kao domaća tvrtka —
Staklana V. J. F R A N Z, Zagreb

Jelačićev trg 7. — Tel. 22-42.

Bogato skladište staklene i porcelanske robe. Stakleni ploči i ogledala svake vrsti i veličine. Opleteni bocuni (demyoku) od 3 do 50 lit. Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku.

Najfinija Kristalna laksus roba.

Prodaja na malo i na veliko. 1-3

Ženske Cipele.

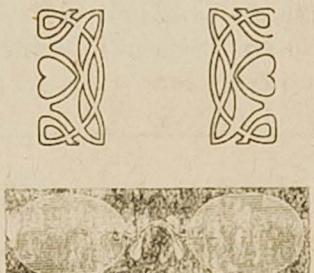
Za jesen i zimu dobijete par dobrih elegantnih ženskih cipela sa pravim djonom (poplatom) uz cijenu od samo

Din. 75 —

Pošaljite odmah narudbu sa oznakom broja i novac na MARIJAN GARNULIN, Vukovar (Sriem) Zrinskijeva ul. 8.

Drogarija
VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i sl. — Optika — Naocala — Čviker. Izvršuje svaku izradbu po okul, lijepčićkom propisu. — Primaju se popravci.

VELIKI PAROMLIN D. D.

sa poznatim izvrsnim proizvodom traži vrsnog, dobro uvedenog zastupnika, koji je već prije rata radio u toj struci i koji raspolaže odgovarajućom kaucijom, za

Šibenik i rajon (Sjev. Dalmacija počam od Rogoznice). 1-3

Ponude imadu se sati na upravu lista pod Br. 36.

C. Ash. Sons & C°, Limited London

Generalno zastupstvo I. WOLFF Dental-Depot.

ZAGREB — Ilica 7. — Tel.: Ashdepot. 5-6

ELEKTRICNA CENTRALA
ANTE ŠUPUK I SIN
— — — ŠIBENIK — — —Trgovina mješovitom robom
Petar Rujnić u Kloštru (Podravski)

razašilja poštomi raznja, domaća seljačka platna kao: debelaš, pamučno, laneno te konopljeno platno prikladno za vrće, slamnjače, plahne itd. Osim tog kupuje i razrašilja svih vrsta zemaljskih proizvoda kao: grah, pšenica, kukuruz, krumpir, brašno itd. 3-3

I. STJEPUŠIN - SISAK

Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebitine za sva glazbala. 6

Muslimanska trgovacka i obrtnicka banka
ZA BOSNU I HERCEGOVINU D. D. U SARAJEVU.

III. EMISIJA.

POZIV

na upis dionica III. emisije Muslimanske trgovacke i obrtnicke banke za Bosnu i Hercegovinu (dioničarskog društva) u Sarajevu povodom povišenja dioničke glavnice od

K 10,000.000 — na K 25,000.000 —

Druga redovita glavna skupština od 29. marta 1922. zaključila je povišenje naše dioničke glavnice na K 25,000.000 — izdanjem 150.000 komada novih dionica na donosioca glasećih po K 100 — nominalne vrijednosti koje stavljamo na

JAVNU SUBSKRIPCIJU

uz slijedeće uvjete:

1. Dozadanji dioničari imadu u prvom redu pravo opcije i to tako da mogu na jednu staru optirati po jednu novu dionicu uz tečaj po K 112 — po komadu.

2. Na ostatak od 50.000 komada, kao na eventualni ostatak neoptiranih dionica primaće se predbilježba kako od strane dioničara tako i od nedioničara uz tečaj po K 120 — po komadu, te ravnateljstvo pridržaje sebi pravo raspodjelju ovih dionica. U slučaju da se kojem ipisu dodijeli manji broj dionica nego što je upisao i uplatio, to će mu se previše uplaćena svota sa 5% kamata od dana uplate odmah vratiti.

3. Nove dionice treba kod upisa odmah uplatiti. One sudjeluju na poslovnom uspijehu od 11. augusta 1922.

4. Tecajna razlika dionica pripada — nakon odbitka svih troškova — zavodske pričuvne zakladi.

5. Uspjeh ove emisije zajamčen je po sindikatu.

Upisivanje počinje 15. juna i svršava se dne 31. jula 1922.

Upisivanje će vršiti slijedeći zavodi:

Muslimanska trgovacka i obrtnicka banka za B. i H. d. d. u Sarajevu i njene podružnice u Bos. Brodu, Bos. Novom i Travniku.

Hrvatska trgovacka i obrtnicka banka d. d. u Sarajevu i njene podružnice u Ljubiškom.

Hrvatska ekskomptna banka d. d. u Zagrebu i njene podružnice Osijek, Dubrovnik, Križevci, Vinkovci i Sušak.

Centralna banka d. d. u Zagrebu i njene podružnice Maribor, Novi Sad, Karlovac, Varaždin, Krapina i Požega.

SARAJEVO, 15. juna 1922.

(Br. 35.)

1-3

Prva Muslimanska banka d. d. u Brčkom.
Prva Muslimanska trgovacka banka d. d. u Bijelini.
Muslimanska kreditna banka d. d. u Foči i njena podružnica u Goraždi.

Muslimanska privredna banka d. d. u Gračanicu.

Krajiška banka d. d. u Bihaću.

Muslimanska prometna banka d. d. u Krupi.

Narodna kreditna banka d. d. u Tešnju i njena podružnica u Tesliću.

Kreditna banka d. d. u Livnu.

Maloobrtnička zadružna sa o. j. u Mostaru.

Trgovacka banka d. d. u Trebinju.

Muslimanska banka d. d. u Stocu.

Težacka banka d. d. u Cazinu.

Bankovni i komisioni posao Mešić i Mujičić u Doboju.

Bankovni posao Numan Osmanefendić u Žepču.

Podružnica Hrvatske centralne banke za Bos. i Herceg. d. d. u Derventiju, Bos. Samcu, Tužli, Zenici i Bugojnu.

Eskomptna banka za Vojvodinu d. d. Subotica.

Prva pučka dalmatinska banka d. d. u Splitu i njene podružnice Knin i Sinj.

Posavska štedionica d. d. u Sisku.

Izvozna banka, Beograd.

Zadružna gospodarska banka, Sombor.

Slovenska ekskomptna banka, Ljubljana.

R A V N A T E L J S T V O
MUSLIMANSKE TRGOVACKE I OBRTNICKE BANKE
za Bosnu i Hercegovinu d. d. u Sarajevu.